

ЧОРАБИНОҲОИ БЕҲСОЗИИ БАҲИСОБГИРИИ ЗАМИН ВА ХИДМАТИ КАДАСТР МУАЙЯН ГАРДИДАНД

Президент Шавкат Мирзиёев 27 октябр доир ба масъалаҳои истифодаи оқилонаи захираҳои замин, беҳсозии баҳисобгирии замин ва хидматрасонии кадастри чамъомад баргузор намуд.

Дар солҳои охири дар ин соҳа қорҳои зиёда анҷом дода шудааст. Аз он ҷумла, барои ченакҳои топографӣ ба Агенти кадастр самолёт ва аэрофотоаппарати маҳсури 112 дрон пешниҳод гардида буд. Барои рақамсозии соҳа 6 низоми иттилоотӣ ва пойгоҳи маълумотҳои роҳандозӣ гаштааст.

Ба тӯфайли ин дар се соли охири харитаи электронии 96 фоизи замин ба вучуд оварда шуд. Ба пойгоҳи андозбандии 40 миллион гектар замин дохил карда шуда, ба қайд гирифта шудааст. Бо низоми кадастр 790 ҳазор сохтмони нав ва 520 ҳазор сохтмони қаблан берун аз ҳисоб фаро гирифта шуд. Аз ҳисоби ин манбаи даромад ба буча дар ҳаҷми 1,1 триллион сӯм ба вучуд оварда шуд.

Инчунин 425 ҳазор гектар замин дар байни 675 ҳазор иқоматкунанда ва фермерон ба тӯфайли расмӣ намудани кадастри 1,2 миллион гектар замини кишукор,

ки дар захира қарор дошт, тақсим карда шуд. Аммо дар соҳа ҳанӯз қор бисёр аст. Аз он ҷумла, кадастри 146 ҳазор километр роҳҳои дохили ва хушудҳои ҳамшафати он расмӣ гардонда нашудааст.

Чунин вазъият дар ҳоҷаги об низ вучуд дорад. Заминоҳои озоди атрофи ҳавзаҳо, каналҳо ва коллекторҳои метавонанд ба соқинон ва соҳибдорон аз тариқи аукцион дода шаванд. Аммо ҳоло аз 827 ҳазор гектар замини фонди об танҳо 380 ҳазор гектар соҳиби ҳуҷҷати кадастр мебошад.

Бинобар ин ба итмом расондани тартиб додани кадастри фонди роҳ ва об ва ба вучуд овардани шариати барои истифодаи онҳо супориш дода шуд. Таъкид шуд, ки ба тӯфайли он 1 миллион нафарро бо қор таъмин намудан мумкин аст.

Бинобар ҳисобу китоб, 2,4 миллион ҳавлӣ дар ҷумҳурии соҳиби ҳуҷҷати моликият нестанд. Биду-

ни расмӣ намудани кадастр онҳо аз лиҳози ҳуқуқи иқтисодӣ маҳдуд мебошанд. Аз ин рӯ вазири гузашта шуд, ки таҳияи лоиҳаи қонун дар бораи вогузостани ҳуқуқи мулки хусусӣ барои иморати ғайрирасмӣ ба итмом расонда шаванд.

Инчунин пешниҳод гардид, ки тоифаи 817 ҳазор гектар замин тағйир дода шавад, ки онҳо солҳои дароз барои иқомати истифодаи мешаванд, аммо бинобар ҳуҷҷатҳои замин мутаррототи ҳоҷагии қишлоқ боқӣ мемонанд.

Масъалаи сарбории мақомоти кадастр низ аз масъалаҳои муҳим боқӣ мемонад. Имсол 1,5 миллион хидмати кадастр расонда шуда, аз он 600 ҳазортояш бо тартиб додани парвандаи кадастр алоқаманд буданд. Бо ин 25 фоизи ҳодимони соҳа машғул мебошанд, сарбории қорҳои онҳо ду баробар афзуд.

Бинобар ин дар шаҳри Тошканд ва вилояти

Тошканд ба тариқи озмоиш институти муҳандиси кадастри хусусӣ қорӣ гардида буд, фаъолияти 165 муҳандиси хусусии кадастри ташкил гардида буд.

Бинобар ин пас аз чамъбасти озмоиш ба соҳа чалб намудани сектори хусусӣ ба нақша гирифта шудааст. Шахрвандон метавонанд ба кадастри хусусӣ ба ё давлатӣ бинобар интихоби худ муроҷият намоянд. Барои ин маълумотҳои дар бораи объектҳои ғайрирасмӣ ба низоми нави маълумотҳои «УЗКАД» гузаронда мешавад, аз 1 июли соли 2024 дар тамоми минтақаҳои ҷумҳурии муҳандисони хусусии кадастри фаъолияти худро оғоз менамоянд.

Роҳбари давлати ногузири афзудани ҳаҷм ва сифати хидмати кадастр, тарбияи кадрҳои баландмақола, бо илм ҳамроҳ намудани соҳаро дар ҳоли эътибори алоҳида нигарондан ба рақамсозии таъкид намуд.

ЎЗА.

Президент Шавкат Мирзиёев 27 октябр бо тақдироти қорҳои чорӣ оид ба вусъат додани фаъолияти геологӣ, нақшаҳои ифшо ва аз худ намудани қитъаҳои истиқболнок шинос гардид.

ДАР СОҲАИ ГЕОЛОГИЯ ВАЗЪИ ҚОРИ ИМРӯЗА ВА ИСТИҚБОЛИ ОН БАРРАСӢ ГАРДИД

Дар даст ёфтани ба мақсади рушди саноати ватанӣ таъмини иқтисодиёт бо захираҳои минерали аҳамияти муҳими молик аст. Дар солҳои охири дар чарабини трансформатсияи соҳаи геология пойгоҳи моддӣ ва техникаи он мустаҳкам гардида, пажӯиши илмӣ ва тарбияи кадрҳои пузур карда шуд.

Дар тақдироти бо роҳбари давлат дар бораи иҷрои қорҳои соҳа, чорабинҳои андешидашуда оид ба чалби шарикон ва сармоягузориҳои хориҷӣ барои иқтисоф ва аз худ намудани қандамиҳои фонданик ва инчунин нақшаҳои оянда маълумот дода шуд.

Таъкид шуд, ки дар солҳои охири ҳаҷми қорҳои иқтисодии геологӣ 3 баробар зиёд гардид. Татбиқи чунин усулҳои пешқадам мисли 3D-иктисофи сейсмологӣ, аэрогеофизикӣ, космогеологӣ, геологияи рақамӣ оғоз ёфтааст. Донишгоҳи илмҳои

геологӣ ташкил гардид, ки дар он ҳоло 1,5 ҳазор нафар ҷавонон дониш ва таҷрибаҳои замонавиро аз худ менамоянд.

Ҳамзамон пойгоҳи конунгузорӣ тақмил дода шуда, дигар шароити ногузир барои васеъ чалб намудани сармояи хусусӣ ба лоиҳаҳои геологӣ ба вучуд оварда шудааст.

Аз ҳисоби ин теъдоди соҳибдороне, ки бо ҷустуҷӯ ва аз худ намудани ҳавзаҳои қандамиҳои фонданик машғуланд, 4 баробар афзуд. Танҳо дар соли қорӣ ба қорҳои геологӣ 180 миллион доллар сармояи хориҷӣ гузошта шуда, қиммати умумии лоиҳаҳои татбиқгарданд аз 2 миллиард доллар гузашт.

Гузоришро шунида, роҳбари давлати вазираҳо роҳбарии муайян намуд, ки дар соли оянда дар назди соҳаи иқтисофи геологӣ меистанд.

ЎЗА.

МАСЪАЛАҲОИ ТАЪМИНИ ҲУҚУҚ БАРРАСӢ ГАРДИД

Аз тарафи Ассотсиатсияи миллии созмонҳои ғайридавлатӣ ғайритиҷорати Ўзбекистон ва Бунёди ҷамоати дастгирии CFF бо ҳамкории Маркази миллии ҷумҳуриявӣ оид ба ҳуқуқи инсон, Вазорати адлия, Вакил оид ба ҳуқуқи инсон Олий Маҷлис (Омбудсман) ва дигар созмонҳои ғайридавлатӣ ғайритиҷоратӣ таҳти мавзӯи «Ҳамкории Созмонҳои давлатӣ ва ғайридавлатӣ ғайритиҷоратӣ дар таъмини ҳуқуқи ва манфиатҳои инсон» форуми миллии баргузор гардид.

Дар форуми мутахассисони маҳалливу хо-риҷӣ, намоёндогони вазорат ва идораҳои алоқамандони соҳа ва CFF иштирок карданд.

Таъкид гардид, ки дар мамлакат доир ба ҳифзи ҳуқуқи инсон ва мустаҳкамсозии пойгоҳи ташкиливу ҳуқуқи он, ба қонунгузори миллии мутубиқ гардондани стандартҳои байналхалқӣ, иҷрои маҷбуриятҳои байналхалқӣ, инчунин, пузургардониҳои ҳамкорӣ бо созмонҳои байналхалқӣ доир ба масъалаҳои ҳифзи ҳуқуқи инсон қорҳои муназзам ба амал татбиқ мегарданд.

Ба хусус, оид ба ҳуқуқи инсон Стратегияи миллии ҷумҳурии қабул гардид. Доир ба амали гардондани он аз ҷамъи 78 банди банди «Харитаи роҳ» қорҳои бурда мешаванд. Оид ба амал татбиқ намудани 16 банди бокимонда қорҳои идора доранд.

Доир ба пузургардондани фаъолиятҳои занону дутарон дар солҳои 2022-2026 дар ҳамаи соҳаҳои ҳаёти иҷтимоиву сиёсии мамлакат Барномаи миллии қабул гардид.

Ҳамчунин, Барномаи миллии қумак ба таъмини шуғли шахсонҳои имконоти ҷисмониашон маҳдуд ва ноғирон низ тасдиқ гардид.

Дар саросари мамлакат ба ҳолатҳои маҷбурии меҳнат ва меҳнати бачагона барҳам дода шуд.

Пас аз нисфирӯзӣ масъалаҳои номбаргардидаи форум дар шӯбаҳои муҳими гардидаанд. Дар он намоёндогони CFF бо маърузаҳои худ ширкат варзиданд. Ба хусус, маърузаҳо доир ба масъалаҳои таъмини ҳуқуқи ва озодии занону дутарон ва дар ин хусус мустаҳкам гардондани ҳамкорӣ мақомоти давлатӣ ва институтҳои ҷамъияти шахрвандӣ, дар асоси ихтиёри дар соҳаи қор бо ҷавонон ба амал татбиқ намудани таълим, ҳуқуқ, тарбия ва ташаббусҳои ҷавонон барои иштирокдорон аҳамиятнок гардид.

Набия НОДИРОВА, хабарнигори «Овози Тоҷик».

ДАР ЧУВАШИСТОН МАРКАЗИ МАДАНИЯТИ ЎЗБЕК ҚУШОДА ШУД

Дар пойтахти Ҷумҳурии Чувашистон – Чебоксари (Русия) маросими мутантани кушодашавии Маркази маданияти Ўзбек ба вукӯ пайваст. Марказ дар пойгоҳи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Чувашистон ба номи И.Я. Яковлев боз гардид.

Дар чорабини ректори Донишгоҳи давлатии омӯзгории Чувашистон ба номи И.Я. Яковлев Игор Кожанов, проректор оид ба илм ва инноватсия Владимир Иванов, ректори Донишқадаи давлатии омӯзгории Андичон Бахтиёр Расулов, муовини аввали вазири таълими Чувашистон Алексей Лукшин иштирок карданд.

Маросими кушоиши Марказ аз шиносӣ бо таърихи донишгоҳ, ҳаёти он, тамошои толоре, ки дар он акси олимони ва мутафаккирони бузург – гузаштагони халқи Ўзбек гузошта шудаанд, оғоз ёфт.

Чорабини ректори Донишгоҳи давлатии омӯзгории Чувашистон Игор Кожанов кушода, зикр намуд, ки муносибати байни Русия ва Ўзбекистон ҳоли ҳозир дар сатҳи баланд қарор дорад, ҳамкорӣ дучониба, ки ба шароити стратегӣ асос мекунанд, рӯз аз рӯз меафзоянд, ҳар сол дар Ҷумҳурии Чувашистон Рӯзи забони Ўзбекӣ таҷлил карда мешавад.

Таъкид шуд, ки кушодашавии Маркази маданияти Ўзбек дар Донишгоҳи давлатии омӯзгории Чувашистон ба номи И. Я. Яковлев яқо бо Донишқадаи давлатии омӯзгории Андичон воқеаи таърихи ба шумор меравад.

Дар навбати худ консули генералии Ўзбекистон дар Қазон Фариддин Насриев қайд сохт, ки ҳамкорӣ байни кишварҳои мо ба шарофати дастгирии Президенти Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев ва Президенти Русия Владимир Путин босуръат инкишоф мекунанд.

Таъкид гардид, ки самти бартарини муносибатҳои дучонибаи шарикӣ стратегӣ вусъати минбаъдаи ҳамкорӣ фарҳангиву инсонпарварӣ мебошад.

Номбурдаи зикр кард, ки кушодашавии Маркази маданияти Ўзбек барои қорҳои минбаъдаи ҷавонони мо дар оянда ҳамчун асоси хидмат мекунанд, вай ба созиши дундагон миннатдорӣ баён намуд ва чамъомадагонро бо кушоиши Марказ таъриқ кард.

Ректори Донишқадаи давлатии омӯзгории Андичон Бахтиёр Расулов аз ҳамкорӣ бо Донишгоҳи давлатии омӯзгории Чувашистон ба номи И. Я. Яковлев қаноатмандӣ изҳор намуд, дар пояи муоҳидаи бимзорасида, мубодилаи пурмаҳсули таҷрибаи байни омӯзгори ва донишҷӯён ба роҳ монда шудааст. Вай таъкид сохт, ки кушоиши Маркази маданияти Ўзбек дар Донишгоҳи Чувашистон намунаи равшани ҳамкорӣ байни мувоваффақияти байни мактабҳои олий мебошад.

Дар доираи чорабини маросими тантанавӣ ба амал омад, ки дар он ба ректори Донишқадаи давлатии омӯзгории Андичон Бахтиёр Расулов дараҷаи профессори ифтихории Донишгоҳи давлатии омӯзгории Чувашистон, ба Игор Кожанов ва Владимир Иванов унвони ифтихории профессори Донишқадаи давлатии омӯзгории Андичон дода шуданд.

АИ «Дунё», шаҳри ЧЕБОКСАРИ, РУСИЯ

ИМКОНИЯТҲОИ САРМОЯВӢ ВА ТИҶОРАТИВУ ИҚТИСОДИИ ЎЗБЕКISTON БА СОҲИБКОРОНИ ВИЛОЯТИ СИВАСИ ТУРКИЯ МУАРРИФӢ ШУДАНД

Соҳибкорои вилояти Сиваси Туркия дар чарабини муаррифии, ки дар ин кишвар ба вукӯ пайваст, бо имкониятҳои сармоявӣ ва тиҷоративу иқтисодии Ўзбекистон шинос шуданд.

Дар чорабини тақрибан 60 тоҷир, роҳбарони минтақаҳои Оқонси рушди Туркия ва Созмони дастгирии тиҷорати хурду миёна (COSGEB), ҳамчунин Палатаи тиҷоративу саноати вилояти ширкат карданд.

Чонибҳои имкониятҳои иловагори барои рушди савдои тарафайн ва пешомади лоиҳаҳои муштаракро бо Ўзбекистон баррасӣ намуданд.

Дар доираи муаррифии бо роҳбарияти ширкати «Dermokil» имкониятҳои истеҳсоли маҳсулоти косметикӣ, бо ширкати «Gokler» бошад, таҷизоти тиббӣ ва маснуоти мебел дар Ўзбекистон муҳими аҳамиятнок гардиданд.

Бинобар чамъбасти чорабини муоҳида бобати ташкил кардани сафари ҳайат мохи ноябри соли равоибор аз 25 тоҷир

бо сарвари раиси Палатаи савдо ва саноати вилояти Сивас ба Тошканд ба имзо расид.

Бояд гуфт, ки вилояти Сивас дар Анатолияи Марказӣ ҷойгир шудааст. Минтақа 637 ҳазор аҳоли дорад. Дар Сивас ҳоҷагии қишлоқ ва саноат як хел инкишоф ёфтаанд. Дар ин ҷо қандамиҳои фонданик, аз ҷумла филизоти сиёҳ, мис, қурғошим, никел, азбест, марганес, ангишсанг, хром ва мәрмар истихроҷ карда мешаванд. Дар он 5 минтақаи саноати амал мекунанд. Истеҳсоли маводди сохтмон, маҳсулоти хӯроқворӣ, саноати бофандагӣ, мебел, автомобилӣ, филизоти хуб инкишоф ёфтааст.

АИ «Дунё», шаҳри АНҚАРА, ТУРКИЯ.

Дар Намоишгоҳи миллии «Узэксмарказ»-и шаҳри Тошканд намоишгоҳҳои байналхалқии ҳабдаҳуми UzEnergyExpo ва дувоздаҳуми UzStroyExpo баргузор шуданд.

Дар намоишгоҳҳои мазкур, ки аз ҷониби ҷамъияти масъулиятшар маҳдуди International Expo Group созон дода шуд, зиёда аз 200 ширкати энергетикӣ ва сохтмонӣ Ўзбекистон, Австрия, Арманистон, ИМА, Белорусия, Эрон, Хиндустон, Қуриёи Чанубӣ, Озарбойҷон, Қазоқистон, Русия, Чин, Туркменистон ва Туркия иштирок карда, имкониятҳои худро намоиш доданд.

Бояд қайд кард, ки 70 фоизи иштирокдорони онҳо хориҷӣ, 30 фоиз бошад,



НАМОИШГОҲОИ БАЙНАЛХАЛҚӢ БАРӢ БА РОҲ МОНДАНИ РОБИТАҲОИ ТИҶОРАТӢ ХИДМАТ МЕКУНАНД



истехсолгарони ватани буданд. UzEnergyExpo яке аз намоишгоҳҳои бузургтарини энергетикӣ дар минтақа ба шумор меравад ва бинобар афзоиши рекорди 107 фоизи намоишҳои соли равои намоёндогони амалан тамоми самтҳои асосии маҷмуи энергетикӣ роҳи овард.

Дар қисмати зиёдаи девораҳои намоишгоҳи UzStroy-

Ехро маводи сохтмонӣ қисмҳои барои қор ва лифта, ашёи хом ба намоиш гузошта шуданд. Дар майдончаи кушод истеҳсолгарони техникаи бинокорӣ Чин намунаҳои мошинҳои гаронвазнии баландтехнологиро намоиш доданд.

Ин намоишгоҳҳои анъанавии байналхалқӣ барои ба роҳ мондани робитаҳои нави

тиҷоратӣ, мубодилаи таҷриба бо ҳамкорон, бо инноватсия ва анъанаҳои соҳаҳои худ шинос кардани онҳо хидмат мекунанд.

Тавре ки менечери тиҷорати ширкати Vent Systems Сардор Тоҷиев гуфт, иштирок дар намоишгоҳ омилҳои муҳими баланд бардоштани харидоргирии маҳсулот ба шумор меравад.

Насиба ЗИЁДУЛЛОЕВА, хабарнигори ЎЗА. Суратгир: О. ПАРДАЕВ (ЎЗА).

Пахта – 2023

Дар вилояти Самарқанд беш аз 2 ҳазору 200 хоҷагии фермерӣ бо пахтакорӣ машғул ҳастанд. Заршиносон дар 70 ҳазору 414 гектар замин пунбадона кишт карда, ҳосили фаровони пахта рӯёнда, гунҷини онро муташаккилона идома медиҳанд.

ДАР ВИЛОЯТ ПЕШҚАДАМ

То имрӯз ба хирман 265 ҳазор тонна ҳосил ирсол шуд. Дар вилоят 1.667 отряди махсус, ки дар тасарруфи он ҳашарчиён, мардуми деҳаҳои кишоварзӣ, механизаторон ҳастанд, аз обу ҳавои мусоид пурсамар истифода бурда, кушиш ба харҷ медиҳанд, ки ҳосили ба ивази арақи чабин рӯёндашуда нобуд нашавад.

Пахтакорони ноҳияи Пахтаҷӣ аввалин шуда ба марраи мурод расиданд. Онҳо ба давлат беш аз 35 ҳазору 100 тонна

«тиллои сафед» фурухта, шартномаи давлатиро сарбаландона иҷро намуданд. Ба комёбиҳои ноҳия хоҷагиҳои фермерии «Шукур Чаббаров», «Қора қипчоқ», «Абдусалом Хушматов», «Агрорерно» ва ғайра саҳми арзанда гузошанд.

Ҳоло дар пахтазор ҳосил фаровон аст, ки чамъовариҳои он идома дорад.

Зоҳир ҲАСАНЗОДА,
хабарнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Самарқанд.

«ПЕШГИРӢ КАРДАНИ СОХТМОНҲОИ ҒАЙРИҚОНУНӢ — ВАЗИФАИ МУҲИМ»

Чунин ном дошт анҷумани матбуотие, ки ба қарибӣ дар Бухоро баргузор гардид. Солҳои охир ба туфайли ислоҳот дар вилояти Бухоро низ баҳри ба эътибор гирифтани талабу эҳтиёҷоти аҳоли чараҳои корҳо вузъат ёфта, бобати бунёд кардани объектҳои инфрасохтори иҷтимоӣ пунктҳои аҳолинишин, ҳонаю ҷой, иморату иншоот, шӯъбаҳои савдою хидматрасонӣ, муассисаҳои таълимӣ тиббӣ ва фарҳангӣ, боғҳои истироҳатӣ хушбӯна, масканҳои варзишӣ сохта мешаванд.

Баробари ин дар вилоят фактҳои худсарона сохта шудани биною иншооти ғайриқонунӣ кам нестанд. Нисбати бартарафсозии онҳо ҳуҷҷатҳои иҷро таҳия ёфта, масъалаи амалӣ гардондани онҳо дар нишастҳои матбуотӣ мавриди муҳокима қарор ёфт. Чонишини ҳокими вилоят Чалол Арашев оид ба масъалаи гузашташуда маъруза кард. Вай аз чумла бобати ҳифзи мулки хусусӣ ва даҳлати беасос ба он мавҷуд будани ҳуҷҷатҳои дахлдор, аз чумла фармони Президент аз 24 августи соли 2022 «Дар бораи чораҳои тадбирҳои ҳифзи бо-

этимоди дахлнопазирии ҳуқуқи мулкдорӣ, пешгирии кардани даҳлати беасос ба муносибати мулки, афзун гардондани сатҳи ба сармоя табдилёбии мулки хусусӣ» ва ғайра таваққуф намуд. Инчунин таъкид ёфт, ки ба ғайр аз ин бобати дастрас намудани замин қитъаҳо роҳу усулҳои барои ҳама ягонаю шаффоф ва ҷавобгӯи тамоюлҳои бозорӣ ташаккул меёбад. Бинобар қарори махсуси Дево-ни Вазирон аз 14 февралӣ соли 2022 оиди хусусиятҳои қитъаҳои кишт дар шаҳру ноҳияҳо 5449-то қитъае, ки аз 637,5 гектар иборат аст, ба савдои му-

зояда гузошта шуда, 817-то ҷой, ки 67,5 гектарро ташкил мекунад, фурухта шуд. Бо вучуди ин дар вилоят аз ҷониби шахсон чисмонӣ ҳуқуқи худсарона аз худ кардани замин, руҳсатнома нагирифта сохтани иморат воқеаи ташвишовар аст, гуфт чонишини ҳоким ва барои тақвияти фикраш аз шаҳру ноҳияҳо факту рақамҳои зиёд овард.

— Имрӯз барои бартараф намудани ин аҳвол бо иштироки органҳои суд чораҳои зарурӣ дида мешавад, — гуфт ӯ ва аз журналистон, депутатҳо хоҳиш намуд, ки байни мардум қорҳои маънидоқдунӣ тарғиботи бурда, ба пешгирии чараҳои сохтмонҳои ғайриқонунӣ кумак расонанд.

Дар тадбир аз рӯи масъала қарорҳои прокуратура, бюрои иҷроӣ маҷбури ва инспексияи назорати сохтмон низ изҳори ақида карданд.

Амрулло АВЕЗОВ,
муҳбири «Овози тоҷик»
дар вилояти Бухоро.

СИНТОБ — БЕҲТАРИН ДЕҲАИ САЙЁҲӢ

Дар доираи иҷлосияи 25-уми Ассамблеяи генералии Созмони умумиҷаҳонии сайёҳӣ, ки дар Самарқанд баргузор шуд, деҳаи Синтоби ноҳияи Нуратои вилояти Навой «Беҳтарин деҳаи сайёҳии соли 2023» эътироф гардид.

Деҳаи Синтоб яке аз самтҳои сайёҳӣ ба шумор меравад, дар ин ҷо мавзӯҳои дидани зиёданд.

Синтоб дар 120 километр масофа аз маркази ноҳияи Нурато дар қисмати шимолии ҷумҳурии Нурато ҷойгир аст, он бо ноҳияи Ҷориҳои вилояти Чиззах ҳамхудуд мебошад. Ин деҳа, ки тақрибан 3 ҳазору аҳоли дорад, бо он ҷолиб аст, ки таърихи қадимӣ он ҳифз шуда, ба урфу одат ва анъанаҳои миллии арҷ гузошта мешавад.

Иероглифҳои мутааллиқ ба асрҳои V-VI-и рӯйи

зовори эътибор мебошанд.

Дар Стратегияи рушди Ўзбекистони Нав барои солҳои 2022-2026 ба мақсади истифодаи самарабахши имкониятҳои зиёрат ва сайёҳати вилояти Навой дар ноҳияи Нурато сохтмон додани деҳаи сайёҳии Синтоб пешбинӣ шудааст. Дар ҳудуде, ки мақоми деҳаи сайёҳиро гирифт, фаъолияти беш аз 30 субъекти соҳибкорӣ, 20 меҳмонхонаҳои оилавӣ, 2 меҳмонхона ба роҳ монда шуд, ки 15 намунаи хидматҳои сайёҳӣ мерасонанд.

Ба деҳа сайёҳони хориҷӣ аз кишварҳои Анг-



сангҳо, боқимондаҳои Қўргони кўна дар қуллаи кўҳ, навиштаҷоти сатҳи сангу шаҳо, ки ба асрҳои XII-XVII тааллуқ доранд, қитъаи Фозилмон дар нуқтаи болотарини деҳа са-

лия, Олмон, Фаронса, Австрия, Русия меоянд, он сола ба ҳисоби миёна тақрибан 45 ҳазору меҳмононро қабул мекунад.

Ба мақсади инкишофи додани инфрасохтори

деҳа анқариб 5 километр роҳҳои дохилӣ таъмир шуданд, чароғҳои шабона гузошта, 2 пули пиёдагузар ва 2 худуд барои селф, дарвозаи рамзии деҳаи Синтоб, мар-

кази ахбор бунёд гардиданд.

Дар ҳудуде, ки 12 иншооти мероси фарҳангӣ ва 15 мавзеи хушманзараи табиӣ дорад, қорҳои ободони амалӣ гардида, онҳо

ба хатсайри сайёҳӣ дохил карда шуданд.

Абдували БҶҶРИЕВ,
хабарнигори ЎзА.
Суратгир:
С. АСЛОНОВ (ЎзА).

ХАБАРҲО

Ба муносибати Рӯзи ходимони қорҳои дохилӣ

Ба муносибати Рӯзи ходимони қорҳои дохилӣ дар ҷумҳурии қатор чорабиниҳо рӯйи қор омаданд.

Иштирокдорон дар баромадҳои худ хидматҳои шоёни қорҳои дохилӣ ташкилоти чамъиятӣ шабу рӯз меҳнат мекунад, қайд карда гузаштанд, ба қорҳои минбаъдашун омадҳо хостанд. Ходимоне, ки солҳои зиёд самаранок меҳнат карда, баҳри таъмини амнияти чамъият, мустақаммосӣ ва барқарорӣ осудагӣ ҳиссаи муносиб гузаштаанд, таҳдиронида шуданд. Ал-

батта, саҳми онҳо, айни замон, дар баланд бардоштани самаранокии профилактикаи қонуншиканӣ ва муборизаи беамон алайҳи ҷинояткорӣ ба эътибор гирифта шуд. Тахти фармони роҳбари давлат оиди мукофотонидани як гурӯҳи ходимони соҳа беҳтаринҳо бо орденҳои «Мардлик» ва «Дустлик», медалҳои «Ҷасорат», «Соҳиб хизматлари учун» ва «Шуҷрат» мукофотонида шуданд.

Киберҷинояткорон ба ҷазои сахттар маҳқум мешаванд

Қонуншиканӣ ва фиребгарӣҳо, ки вақти охир дар кибермақом ба вуқӯ меоянд, мардумро ба ташвиш меғуздоранд. Соли гузашта роҳбари Маркази амнияти киберин назди ВҚД маълум намуда буд, ки дар давоми се соли охир миқдори киберҷиноятҳо 8,3 баробар зиёд шудааст.

Хусусан, дар шаҳри Тошканд ҳолатҳои азҳуднамоии маблағҳои шахравандон, ки пулашонро дар қаратҳои бонкӣ нигоҳ медоранд, хеле афзуд. Танҳо дар соли 2022 дар натиҷаи рӯй додани киберҷиноятҳо аҳолии пойтахт тақрибан 45,2 миллиард сӯм зарар дид. Аз ин миқдор танҳо 9,2 миллиард сӯм аз ҷинояткорон рӯёнда шуду ҳалос.

Чамъомади навбатии Кумитаи масъалаҳои сиёсати ахбор ва таъмини қушо-

дӣи мақомоти давлатӣ ин масъаларо мавриди муҳокима қарор дод. Қайд карда шуд, ки бо мақсади пурзӯрсозии ҷавобгарӣ алайҳи киберҷиноятҳо, аз чумла, дилфайл бояд ба Кодекси ҷиноӣ дигаргунӣ ворид карда шавад.

Ҷазо, айни замон, барои фаъолияти ғайриқонунӣ май пурзӯр карда мешавад.

М. ШОДИЕВ,
муҳбири «Овози тоҷик».

ПАРВОЗ ДУ БАРОБАР АФЗУД

Фурудгоҳи байналхалқии Самарқанд дар таърихи вучуди худ дар моҳи сентябр ба 100 ҳазору мусофир хидмати шоиста расонд. Афзоиш дар самти байналхалқӣ ба мушоҳида мерасад. Парвоз сӯйи Маскав, Истанбул, Санкт-Петербург, Абу-Даби, Дубай бештар аст. Чамъи мусофирони самтҳои мазкур 92 ҳазору 184 нафарро ташкил медиҳанд.

Дар самтҳои дохилӣ танҳо дар моҳи сентябр 9 ҳазору 173 нафар мусофирон аз хидмати ҳавопаймо истифода бурдаанд.

Дар муддати нӯҳ моҳи соли равон чамъоми байналмилалӣ аэропорт ба 715 ҳазору 132 нафар мусофирон хидмат расондааст, ки нисбат ба соли гузашта қариб 400 ҳазору зиёд аст.

Умуман, ҳавопаймоҳо аз фурудгоҳи байналхалқии Самарқанд ба 7 самти до-

хили ва 17 самти байналхалқӣ парвоз мекунад.

Боиси ифтихор аст, ки дар бунёди маҷмаи зебо ва замонавӣ саҳми ташаббуси сарвари давлатамон назаррас аст. Намуди иншооти мазкур ба китоби бузурги қушод шабоҳат дорад, ки дар он як олам маъно муҷассам аст.

Баҳодури ЗОҲИР,
Вилояти САМАРҚАНД.

ОЗМУНИ БОНУВОН

Маълум аст, ки бо ташаббуси Кумитаи оила ва занону духтарон ҷумҳурии дар Ўзбекистон тахти унвони «Бонуи доно — оинаи чамъият» қашнвории бонувон — «Бонуи асри XXI» баргузор мегардад. Дар доираи он дар ҳамаи шаҳру ноҳияҳо, марказҳои ахбори китобхона, даргоҳҳои таълими олии вилояти Бухоро оид ба мавзӯҳои «Мавқеи занон ва духтарон дар рушди илму фан ва инноватсия», «Боло бардоштани салоҳияти зеҳнии занон ва духтарон — талаби замон», «Бонувони доно — оинаи чамъият», «Бонувон, илму фан ва таълим дар асри XXI: муваффақият ва муаммоҳо» анҷумани илмию амалӣ, машваратҳои таълимӣ, суҳбатҳои мизи мудаввар, вохӯрию мулоқот, викторина, озмуни иншо ва ғайра ба амал омаданд.

Ба қарибӣ бо ташаббуси Садорати оила ва занону духтарони вилоят дар Доношгоҳи давлатии Бухоро маросими тантанавӣ чамъбасти марҳилаи вилоятии ин озмун ба амал омад. Дар он занону духтароне, ки дар доираи қашнворона дар тадбирҳои маданият маърифатӣ фаъл иштирок кардаанд, аъзои ҷунбиши «Бонувони оқил», олимӯ муҳаққиқони илмӣ, занону духтарони ихтироқору ташаббускор даъват шуданд.

Чонишини ҳоким — роҳбари садорати оила ва занону духтарони вилоят Фирӯза

Иброҳимова дар бораи мақоми занону духтарон дар илмоҳоти хоҷагии халқи мамлакат, фаъолияти кунунии бонувони соҳибилму олим, ғамхори давлат нисбати дастгирии онҳо харф зад. Баъд 13 нафар ғолибони озмуни «100 нафар бонувони ихтироқору худуд» ҳавасманд гардонда шуданд. Мувофиқи қарори доварон намоёндагони Донишқадаи давлатии омӯзгории Бухоро ба марҳилаи ҷумҳуриявӣ озмун роҳат гирифтанд.

Дар озмуне, ки тахти шиори «Бонуи доно — оинаи чамъият» ба амал омад, бинобар



номгӯйи «Беҳтарин муаллифи асари санъат» дотсенти кафедраи мусика ва санъати тасвирии Донишқадаи давлатии тиббии Бухоро ба номи Абӯалӣ ибни Сино Сулфизар Муталимова барандаи номгӯи «Беҳтарин донишҷӯи ихтироқору» шуда, роҳати марҳилаи ҷумҳуриявӣ озмунро ба даст овард.

Намоёндагони Донишқадаи технологияи муҳандисии Бухоро Ситора Маҳмудова, Фирӯза

марҳилаи ниҳони озмун барандаи роҳат шуд. Донишҷӯии гурӯҳи 238-уми факултети педиатрияи Донишқадаи давлатии тиббии Бухоро ба номи Абӯалӣ ибни Сино Сулфизар Муталимова барандаи номгӯи «Беҳтарин донишҷӯи ихтироқору» шуда, роҳати марҳилаи ҷумҳуриявӣ озмунро ба даст овард.

Намоёндагони Донишқадаи технологияи муҳандисии Бухоро Ситора Маҳмудова, Фирӯза

Турсунова, Мафтуна Сайидова дар номгӯйҳои гуногун комёб гардиданд.

Тамоми иштирокдорон ва ғолибони озмун бо диплом, ташаккурнома ва тухфаҳои хотиравии соҳмондихандагони қашнворона мукофотонида шуданд.

Амрулло АВЕЗОВ,
хабарнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Бухоро.

САЙЁҲОН ҶАҲОР ФАСЛИ СОЛ ПАЗИРОӢ МЕШАВАНД

Дар мавзеи Миракии ноҳияи Шаҳрисабзи вилояти Қашқадарё сохтмони маҷмӯи иншоотро оғоз кардаанд, ки дар ҷаҳор фасли сол имкони пазироии сайёҳони хориҷиву дохилиро дорад.

Президент Шавкат Мирзиёев дар сафари расмӣ худ ба ин вилоят аз имкони сайёҳии Қашқадарё ситонид намуда, таъкид кард, ки сайёҳонро мавсимӣ не, балки бояд ҷаҳор фасли сол пазироӣ намудаву ҳазинаи халқу давлатро ғани сохт. Пас

аз ин гуфтаҳои тақондихандаи раҳбари давлат қорҳо дар ин самт майлони тоза пайдо намуданд. Мавзеи Мираки, ки то ин замон сайёҳони хориҷиву ватанӣ мавсимӣ қабул мекард, ҳоло ба мавзеи «қорзоре» мубаддал гаштаву иншооти замо-

навий ҷавобгӯи меъёр бино меёбад. Интизор меравад, ки дар зудтарин фурсат ин макон симои худро тағйир дода, ба пазироии ҷаҳонгардони берун аз кишвар омода мешавад. Ҳоло сохтмони меҳмонхона, маскани тафреҳӣ ва дигар иншооти зарурӣ бо суръат идома дорад.

Дар чараҳои озони қорҳои сохтмон ва чорабиниҳои вобаста ба он муовини Сарвазир Очилбой Рама-

тов ва ҳокими вилояти Қашқадарё Муротҷон Азимов ширкат доштанд. Дар нақша ҳаст, ки чунин худудҳои махсуси пазироии сайёҳон дар навоҳии дигари вилоят низ роҳандозӣ шавад. Ин ба афзоиши иқтисодӣ қаламрав дар робита ба қабули сайёҳони хориҷӣ мусоидат хоҳад кард.

Шариф ХАЛИЛ,
хабарнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Қашқадарё.

2-3-юми ноябри соли қорӣ дар Маркази байналмилалӣ сайёҳии «Silk Road Samarkand» бо ташаббуси Иттиҳодияи гайритиҷоратии «Авруосиёро идрок менамоем»-и Италия ва Вазорати сармоягузорӣ, саноат ва савдои Ҷумҳурии Италия...

САМАРҚАНД БА ФОРУМИ ИҚТИСОДИИ XVI АВРУОСИЁ МИЗБОНӢ МЕКУНАД

Анҷуман ба рушди тиҷорат нигаронида шуда, ба рои мулоқоти озод, робитаҳои тиҷоратӣ ва музокирот байни тадбиркорон имкониятҳои васеъ фароҳам меорад. Дар қорабиниҳо, ки ду рӯзи идома меёбад, роҳбарони ширкатҳои бузурги Аврупо ва Осиё, ниҳодҳои молия, арбобони сибӣ ва ҷамъиятӣ, мутахассисон, дипломатҳо, намондагонии сомонҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ дахҳо кишвари ҷаҳон иштирок ва масъалаҳои гуногуни тиҷоратӣ ва ҳамкориро баррасӣ хоҳанд кард.

Зоҳир ҲАСАНЗОДА, хабарнигори «Овози тоҷик» дар вилояти Самарқанд.

ЯКЕ АЗ МУАЛЛИФОНИ БУХОРОИИ «ЧОР КИТОБ»

Соли 1987 мо – як гурӯҳ муаллимонии мактабҳои тоҷикии ҷумҳурии Осиёи Миёнаро барои тақмили ихтисоси касбӣ ба Душанбешаҳр фирӯстаданд. Бо муаллимонии зиёди вилоятҳои Бухорову Қашқадарёву Сурхондарёи кишварамон ва вилояти Чимкенти Қазоқистон дар якҷоягӣ бо ҳамкасбони тоҷикистонӣ сабақ омӯхтем. Додар, аз ту як илтимос дорам, – гуфт рӯзе як муаллими солхӯрдаи тоҷикистонӣ. – Синни падарам аз 80 гузаштааст. Дина ба падарам дар бораи шумо – ҳамтаҳсилони бухороӣ гуфтаам. Падарам бо ҳаҷрон гуфтанд, ки яқум дидани Бухорои Шарифро оруз мекардам, аммо ин фурсат нарасид, ҳеч набошад, бухорои аспиро бинам, писарам, ин рафиқатро ба меҳмонӣ даъват кун!

Солҳо паси сар шудаанд замони истиқлол расид. Он ҳангом ман донистам, ки «Чор китоб»-ро ҷаҳор нафар олими бухороӣ таълиф кардаанд яке аз онҳо Хоҷа Шарофиддини Бухорӣ қариб, ки ҳамдеҳаи ман будааст... Ин воқеа маро ба ваҷд овард ва ман мақолае навиштам таҳти унвони «Хоҷа Шарофиддин муаллифи «Чор китоб», ки дар рӯзномаи «Овози тоҷик» чоп шуда буд. Номзади улуми филология, шодравон Маҳмудҷон Қосимов баъди чанде раддияе нисбати ин мақола навиштаанд бандаро ба «тарафқашӣ» айбдор карданд. Аммо аз байн вақти зиёде нагузашту аз деҳаи Қумбостӣ васеъа ёфт шуд ва он ҳоло низ дар дасти имом-хатиби масҷиди Хоҷа Исмати шаҳри Бухоро, ки он вақт имоми масҷиди Хоҷа Шарофиддин буд, маҳфуз аст. Номӣ ӯ Эшонӣ Салоҳиддин буда, илмҳои диниву дунявиро хуб аз бар намуда будааст. Дар баъни шеърӣ китоб, ки содаву оммафаҳм аст, чунин оварда шудааст: Ин турсо ёдгор аз Шароф аст, Номӣ ӯ дар ҷаҳон бар ҳар тараф аст. В-аз Бухорост, мавлуду насибаш, В-аз Хурсон улуму мактасабаш...

Пас, таълифи «Чор китоб» ба соли 1300 милоди рост меояд. Китоб баъди пароканда шудани Иттиҳоди Шурӯӣ дар Душанбе, баъд дар Маскав ба алифбои кириллӣ рӯйи чоп дид. Аз тарафи шоири зулусонайн Олимҷон Бӯриев ба забони ўзбекӣ тарҷума ва нашр шуд. Номӣ қадимаи деҳаи Ғуломте – Ҳутомине буда, дар ин ҷо харобаҳои қалъаи қуҳан, масҷиди қомеъ ва мазористони бузург, ки макони охирини мардуми деҳаҳои гирду атрофро дар бар мегирад, воқеъ аст. Вақте колхозро ташкил шуданд, ба масҷиди қомеъи Хоҷа Шарофиддин ҷиҳози гандумордунӣ – осие мешишонанд. Вай каме кор мекардааст аз ҳаракат бозмеистодааст. Механик вақте онро аз ҷашм мегузаронад, мебинанд, ки ҳама чиз ҷо ба ҷо. Чунин ҳолат дахҳо маротиба тақдор мешаваду охир механики рус ба раиси колхоз Самад Шарипов меояд: – Самад, ростӣ гап масҷиди аз қонам серд кард. Агар дар қойи дигар барои осие ҳона насозӣ, ман аз ин ҷо мееравам... Пас дар қойи дигар ҳона месозанд осиеро меқунанд, ки вай чандин сол ба мардум хидмат кардааст. Масҷиди қомеъ қадима буда, бо нақшунигори ҳоса оро дода шудааст. Одамон дар болои қабри Хоҷа Шарофиддин вақте барои сохтани мақбаро атрофи онро кофтад, боқимондаҳои се изи пойдеворро диданд. Пас, муайян гафт, ки дар тӯли чандин аср борҳо инчо мақбаро сохтанд вақте вайрон гаштаанд. Сохтҳои гуногуни давлатдорӣ ҳақиқатан инсонии бузургро бориқубозит кардааст. Китоби таълифкардаи вай дар тӯли асрҳо барои аҳли ислом китоби муҳиме буда, дар тарбияи наслҳо хидмати шобёне кардаасту мекунад.

Алимурод ТЕМИРОВ. Ноҳияи Шофирқони вилояти Бухоро.

ИСТЕЪДОДҲОИ ҶАВОН ЗИЁД МЕШАВАНД

Баробари ҳаёт адабиёт ҳам пеш меравад. Шумо ҳоло ба муҳити адабии Самарқанд чӣ гуна баҳо медиҳед? – Самарқанди бостонӣ тӯли қарнҳо ба рушду тақомули шуури илмии халқҳои ҷаҳон ба сифати қорроҳаи илм саҳми назаррас гузоштааст. Дар ин сарзамини улумову фӯзалову шоирони пешқадам зиндагӣ ва эҷод кардаанд. Ханӯз дар Самарқанд анънаҳои «Мақтаби устоду шоғирд» чун дар замони Мавлоно Абдураҳмонӣ Чомӣ ва Мир Алишерӣ Навоӣ идома доранд. Қарори Президент «Дар бораи қорроҳи боз ҳам тақмили додани фаъолияти Иттиҳодияи нависандагони ўзбекистон» ба қуллан дигар шудани фаъолияти он як ҳуҷҷати муҳими таърихӣ гардид. Имрӯзо ҳар шӯбаи мо 55 нафар аъзои Иттиҳодияи нависандагон ҳастанд. Онҳо дар ҳамаи жанрҳои адабиётӣ пурсамар эҷод карда истодаанд. Соли 2022 аз қониби эҷодкорои вилоят беш аз 50 нусха китоби шеърӣ ва насрӣ ба таъби расонида шуда бошад, то ин даври соли 2023 таъдоди онҳо ба 40 адад расид. Муваффақияти эҷодкорои муассасиҳои назар мерасанд, ки онҳо хонандагони худро пайдо мекунанд. Аксарӣ эҷодкорои вилоят бо асарҳои тозаӣ худ моро шод мекарданд, дар ҳоле ки ҷавондон дар интернет ва шабақаҳои иҷтимоӣ фаъоланд. Бурди давру замон ва иллатҳо, ки ба ҳаёти мо ворид мешаванд, ошкор мекунанд. Онҳо ба рӯҳияти шахс ва арзишу эҳсосоти ӯ таваҷҷӯҳ мекунанд. Муҳимтар аз ҳама, эҷодкорои мо бетараф нестанд. Онҳо қаҳрамонони давру замони навро ба вҷуд меоваранд. Солҳои охир дар маҳфиҳои адабии муассасоҳои таълими, рӯзномаҳои ноҳияӣ ва шаҳрӣ «Мақтаби устоду шоғирд» ба роҳ монда шуд. Ин аст, ки овозҳои наво, истеъдодҳои ҷавон зиёд мешаванд. Худойберди Комилов, ки яке аз эҷодкорои пуртаҷрибаи мо ба ҳисоб меравад, дар жанрҳои гуногуни адабиёти баҷагон асарҳо меофарад, бо тарҷума ва публицистика бадеӣ машғул аст. Публицистикаи интернетӣ Нусрат Раҳмат, мақолаҳои рӯзмарраи Фармон Тошев, Хосият Бобомуродова, Нормурод Қаримзода, Зоҳир Ҳасанзода, Асадулло Шуқуров, Малика Чумъазода ва Аслиддин Қамарзода ба забони тоҷикӣ эҷод мекунанд. Мақсади асосии мо он аст, ки бахши тоҷикии шӯбаи вилоятӣ ро таълим ба минбари шоирони нависандагон, балки ба мактаби маҳорати адабии ҷавоне, ки наво ба олами эҷод қадам мегузоранд, табдил диҳем. Шоира Дилшоҳӣ Фарҳодзод, ки дар ҳамкории бо шӯбаи адабии маҳфили «Қофияи Рӯдакӣ»-ро дар Донишгоҳи давлатии Самарқанд таъсис додааст, истеъдодҳои ҷавонро ба рӯйи об мебарорад. Дар соли қорӣ тақдироти дахҳо китоби муаллифоне, ки ба забони тоҷикӣ эҷод мекунанд, шуда гузашт. Аз ҷумла, муаррифи китобҳои нави адибон Ҳамза Ҷӯра, Тӯрабек Исқандарӣ, Аслиддин Қамарзода ва Хоҷа Барқулдор Қаримзода, «Суҳанварони Самарқанд»-и Садрӣ Саъидиев, «Шӯбаи қовид»-и Қурбонӣ Убайдуллоева (очерки бадеӣ дар бораи С. Айни, тарҷумаи Паймон аз забони ўзбекӣ), «Адабиётӣ тоҷик дар ўзбекистон»-и Абдуқайюми Ҳасанзода, «Сеҳри суҳан»-и Нарзиғулӯд Саидова (қисса ва ҳикояҳо), «Андашаҳои таърихӣ»-и Солеҳ Саид Мурӯд ва ғайра ба таъби расиданд. Пас аз таъсиси бахши адабиётӣ тоҷик маҷаллаи адабиёти илмӣ ва фарҳангии «Дурдонаи Шарқ» ба забони тоҷикӣ нашр шуд. Ин нави маҷала бори аввал дар таърихи ўзбекистон ба забони тоҷикӣ чоп мешавад. Дар он, пеш аз ҳама, асарҳои эҷодкорои ҷумҳуриамон, инчунин шоҳасарҳои адабиёти Шарқ қойи дода мешаванд. Файр аз ин, ба мақсади ҳавасманд гардондани қаламакшоии ҷавон саҳифаҳо ҷудо карда шудаанд. Таваассоти маҷалла гулчини асарҳои адабиётӣ ўзбекӣ низ пешкаши хонандагони тоҷик гардонда мешавад. – Хоҳиш ва ниғтиҳои Шумо... – Пеш аз ҳама барои таваҷҷӯҳи «Овози тоҷик» ба ҷараёни эҷодӣ дар вилояти мо ташаққури зиёд. Ба аҳли эҷод, ба ҳамаи хонандагон, ба халқамон хушбахти орзуамандам.

Мусоҳибаи Баҳтиёрӣ ЧУМЪА, хабарнигори ҷамоати «Овози тоҷик». Вилояти САМАРҚАНД.

ДАР ШЕРГИРОН – КЎДАКИСТОНИ НАВ

Дар ҳудуди ҷамоати шаҳрвандони маҳаллаи «Шергирон»-и ноҳияи Бухоро муассисаи таълими томактабии рақами 12-ум ба истифода дода шуд.

Ба ин муносибат дар маросими мутантани қушодашавии он намондагони ҳокимияти ноҳия, роҳбарони секторҳо, фаъолони маҳалла, падару модарон ва ҷамоати муассисаи таълими томактабӣ ширкат ҷустаанд.



Кўдакитони барои 90 қойи пешбинигардида даставвал соли 1977 бунёд шуда буд. Ба сабаби зиёди шудани аҳолии ба кўдакитони нав эҳтиёҷ пайдо шуд. Соли 2023 аз ҳисоби маблағҳои инвестиционӣ тибқи лоҳияи нав барои сохтмони муассисаи давлатии таълими томактабии рақами 12-ум 4 миллиарду 496 миллион сўм ҷудо карда шуд. Бунёди кўдакитони нави барои 150 қойи пешбинӣшударо бинокорони ҷамъияти масъулиятшар маҳдуди «Бобур Азамат Темури» ба ўда гирифт. Кўдакитони дуошёнаи замонавии барои бачаҳо бунёдгардида аз эътибори ғамхори ҳамашиғии давлатамон ба насли наврас гувоҳӣ медиҳад, – мегўяд мудири муассисаи таълими томактабии мазкур Зулхумор Раҷабова. Дар муассисаи нав барои тарбияи ҳамаҷонибаи кўдакон ва ба мактаб омода кардани онҳо шароити мусоид фароҳам оварда шудааст. Дари хонаҳои саводнокунӣ, майдончаҳои бозию варзишӣ, ошхона, қойи хоб ва шабақаи санитарӣ ба рӯйи кўдакон ҳамаша боз аст. Бо тарбияи тифлон беш аз бист ҳодими мураббӣ, ки аз маҳалла интихоб карда гирифтаем, сарукор доранд.

Зариф КОМИЛОВ, мудири ўа. Дар аксҳо: дар кўдакитони мазкур. Аксардор: Тоҳир ИСТАДОВ.



(Охираш. Аввалаш дар шумораҳои гузашта).

– На, ин тавр нест! Ҳақиқатан ин, ки мо ҳамаша дастури сарварамонро анҷом додаем. – Яъне агар сарваратонро гўяд, худатро аз бом парто – мепартоӣ? Як лаҳза хомӯшӣ ба миён омад. Бўзинаҳои дигар низ гоҳ ба саргӯрӯҳи худ, гоҳе ба Баҳром ҷашм дўхта, бо дудилағи надонистанд чӣ қавобе ба асп диҳанд. Фурсате гузашту як бўзинаи пир, ки аз ниҳоятӣ қадди ҳамидаи нўки ангуштонаш замиро меҳарошид ва ду сини оёвонаш ба мисли халтаҳои дўғ ҷунбида меистоданд, ҳайратангез пурсид: – Шумо чӣ мефармоед, ба дастурҳои Шабдез гўш надихем? То ин қойи сўҳбат Уқоб низ баргашту омад. Аз фарти хашму ғазаб наметавонист сари қор по қарор бигирад. Агар Баҳром ишораи ором боширо намекард, омад буд дубора ба сари харҳои дигар ҳама оварад. – Ҳадди ақал, дар паҳлуи аспон ба ин харҳои дайдуи бор занед! – ба бўзинаи пир рӯи оварда гуфт Баҳром. – Барои чӣ инҳо ба фароғат машғуланд, наметавонед ҷамъ карда ба сари бор биёваред? Уқоб тоқат накарда давида омаду ҷилави ду байталро, ки тоза қачоваҳои онҳоро бо сарг пур карда буданд, гирифт ва ба саркоргари бўзинаҳо амр дод: – Ҳамин ҳозир инҳоро аз бор озод кун! Имрӯз дигар аспе бор намекашад, фаҳмиди чӣ меғам! Саркоргор бо ҳарос қавоб дод: – Ба ҷашм! Дигар ба аспон бор намезанем! Тамоми бўзинаҳо аз нав ба кор ҷаспиданд. Дар як гоҳи воҳид ҳама харони хурду бузурги ҷамъшударо ба зери бор кашиданд. Пайи ҳам дилинғаҳои най, ҳодаю ҷубҳои вассагию болорӣ, санги қачоваҳо, ҳезумҳои тару хушк ба пушти гўшдарозоне, ки то ин дам дами роҳату осудагӣ мезаданд, борғирӣ шуд ва қофияи нави харони борбар ба қониби маҳалли сохтмон роҳ пеш гирифт. Таъно пас аз роҳ афтодани қорвони харон Уқобу Баҳром аз қори худ мамнун шуда, ба ақиб гаштанд ва ба тарафи рӯди Зарнисор, ки қарор

буд бо дўстони худ дар маҳалли пули нав мулоқот кунанд, қорхез заданд. *** Чун қорд ба устухон расид, қосаи сабр лабрез шуд. Аспони худогоҳ дигар тоқати дидани шунидани ҳаловат ва ар-урҳои шодимези харонро надоштанд, ҳар талоше аз дасташон меомад, бар зидди онҳоро анҷом меоданд. Бо дастури Шучоъ се аспи исёнгар ба самти гузарӣ Бодпай сарнишеб шуданд. Дар он ҷо мочаҳари пир – Аҳрами хабаркаш бо дастаи қурраҳо нишешан гирифта буд. Рустодор Рахш бо машварати Гўшдароз ба Рафиқи сеюми онҳо Паланг натавонист хашми худро ниғаҳ дорад. Бо қибри ҳамашайи сарашро ба осмон ёзонда шайхаи тўлони қашид ва бо зарда гуфт: – Мисли ин ки хонаи падарашон аст, қурраҳои лан! Инҳоро аз як сар бояд зада маъюб кунем, афту ангори зишташон ҳамчун теғ то қиғар меҳалд!

Юнуси ИМОННАЗАР ҶАСРАТ (Қиссаи тамсилӣ)

рояшон тамоми шароитро фароҳам кунанд. Дастур дод, ки то бузург шудани қурраҳо ҳеч қонваре ба онҳо кор нафармояд. Як гурӯҳи бўзинаи хидматкор низ хўрду хурок ва имроноти хобу хези онҳоро таъмин мекарданд. Се аспи яқрон, ки гўё бо қадлу басти шабех, сурҳангӣ ва ёлу думҳои сапед мисли сегоник ба назар мегуфтаанд, ханӯз равшании Офтоб надамида вориди гузарии Бодпай шуданд. Гўшае бо манзараи дилқаш, буттаю арҷазори сарсабз... Боди маҳину дилӯвез баданҳоро масх мекунанд, садои шаршари муназзामी об мисли мусиқии ноз ба гўш менишнанд... Воқеан, хилваттоҳест холий аз ҳама ташвишҳои рўзгор! – Ваҳ, чӣ сафою чӣ навое, хуш ба ҳолатон, гўшдарозони хуштақдир! – садо баланд кард аспи пештоз Шабохон. – Хурду қалон бо сохтосуви гирумони зиндагӣ овора, инҳо фарқ дар ҳавои роҳату фароғат шудаанд, хуш ба ҳолатон! Дар идомаи сўҳати ӯ ҳамроҳаш Чавлон бо илҳом илова кард: Ба изни Худои сабури алим, Расидаст як хар ба қойи ағзим!

Рафиқи сеюми онҳо Паланг натавонист хашми худро ниғаҳ дорад. Бо қибри ҳамашайи сарашро ба осмон ёзонда шайхаи тўлони қашид ва бо зарда гуфт: – Мисли ин ки хонаи падарашон аст, қурраҳои лан! Инҳоро аз як сар бояд зада маъюб кунем, афту ангори зишташон ҳамчун теғ то қиғар меҳалд! Шабохон дарҳол аз роҳи муросо овоз дод: – Не, ҳаргиз ин қорро нақун! Паланг бояд бо шеру палангон бирезад, на бо бачаюкии онҳо. Мо ба қасди Аҳрам омадаем, он

– Шумо чӣ меҳохед аз ман... Оё медонед, як тори мўям кам шавад ҳазрати Рахш ҳамаатонро ба қойи дўзах меафканд? Номадӣ нақунеду ба роҳи худ равед... Дар ин қойи сўҳан лағадӣ сангини Паланг ба фукш фурумод ва харфаш дар гулӯ монд. Ханӯз сарашро боло накарда буд, ки суми оҳанини Ҷавлон ба рӯйи бунаш нишаст. Хари пир саҳт қалавиду наафтод, вале ҳамон лаҳза гўё бо пукте ба паҳлуяш заданд, ки таодурро гум карду ба замин парчин шуд. Шабохон аз зарбаи додаи худ мамнун ором ором қадам ниҳода ба қанор рафт. Ду ҳамроҳаш низ аз қўфтан даст бардошта, ба самти ӯ гузаштанд. Аҳрам ба хок жўлида, беҳуш беҳаёл дар замини хушк, ки алафҳои аллақай зарду захир шуда буданд, афтода монд. Қурраҳо то як санг роҳ гурихта, аз пушти дарахту буттаҳои боғ манзараро тамошо мекарданд. Ҳеч намефаҳмиданд, ки қаро сарварашонро аспон лату қўб мекунанд. – Ҳамин лаънати ба ҳаёти бародари бузургамон Ёлдор зомин шуд, – ханӯз аз ғазабӣ худ нафурӯмада гуфт Чавлон, – то замоне, ки ин хабаркашҳои манхус ҳастанд, мо рўзгори ором нахоҳем дошт. Ҳамин дам Аҳрами яқсоншуда дасту по ҷунбонд, тавасси хестан кард. Ин ҳаракати бемавридаш дубора хуни Палангро ба қўш овард. Аспи неруманди ҷавон аз қойи истод яке қорхез зад ва бо сурьати бод давида то Аҳрам расиду хароҷро ба болояш ҷасд. Мочаҳари пир ин ҳамаҳо мунтазир набуд, баробари хўрдани зарбаҳои ногаҳонӣ чандин бор хўку ўқундон садоҳои дарнок бароварду дар қойи афтодаш ҷон дод. Паланг нафаси роҳат қашид, шоду мамнун сар бардошта, шихаи баланди хурсандомез сар дод. Аз пайи ӯ Шабохонгу Ҷавлон низ шодмон шиха қашида дар қойи истодаи худ дусе бор давр заданд. Бо ин хушхӯлӣ ҳар се аз гузарӣ Бодпайи хорич ва ба сўйи қорғоҳи пулӯсоӣ раҳсипор шуданд. Онҳо, ки сарболу ба қониби марғиб меафтаанд, Офтоби зарринтоб нурҳои беохирӣ худро аз пушт ба сару дўши аспони пирўзманд мепешид. Дар қафо қурраҳои бесаробон хайрону музтар ва чанд нафар бўзинаи хидматкор бо завку шўри беинтиҳо дар қаманзори гузарии Бодпайи монданд...

Дар сарзамини Ўзбекистони кунун мисли Абӯалӣ ибни Сино, Абурайҳони Берунӣ, Хоразмӣ, Имом Бухорӣ, Тирмизӣ, Мирзо Улуғбек бисёр нобигаҳое, ки ба русди илму адаби ҷаҳон сахми сазовор гузоштаанд, ба камол расидаанд. Ин рӯйхатро метавон идмоа дод.

БАТЛИМУСИ ДАВРИ ХУД

Бо ному осори мондагори онҳо тоҷикон ӯзбекон ва тамоми шарқини фаҳр мекунад. Зодаву парвардаи Самарқанд, аллома Алоуддин Ал-Кӯшӣ нис, ки ба сифати «Батлимус ва Птоломейи даври худ» шинохта шудааст, нуҷумшинос ва математикӣ барҷаста буд.

У писари сайёди мурғон — Муҳаммад буд, ки дар дарбори Улуғбек бо сайд ва парвариши мурғон сарукур дошт. Тахаллуси Қӯшӣ, бинобарин, ба номи ӯ илова шудааст. Баъди вафоти падараш Улуғбек ӯро ба тарбияи худ мегирад. Бо мурури вақт дар байни онҳо муносибати устодию шогирдӣ ташаккул меёбад. Мирзо Улуғбек дар муқаддимаи асари машураш «Зичи ҷаҳиди Қӯрагонӣ» (бино ба маълумоти сарчашмаҳо ин асар ба забони форсӣ (тоҷикӣ) навишта шудааст. Дар ин асар ба забони арабию туркӣ баргаридагонданд.) чунин менависад: «Фарзанди арҷманди Али ибни Муҳаммади Қӯшӣ аз овони худрасоли ба омӯхтани илмҳои гуногун пардохт. Умед аст, ки бо гузашти вақти на он қадар зиёд шухрат пайдо ҳаққ кард...» Улуғбек ӯро «Фарзанди арҷманд» номидааст. Аз ин чо метавон натиҷа гирифт, ки вай ба ӯ, чун ба фарзанди худ, эҳтиром доштааст. Дар ҷои дигар менависад, ки «Зичи Қӯрагонӣ»-ро «бо иттифоқи фарзанди арҷманди Али ибни Муҳаммади Қӯшӣ» ба поён расондааст.

Бояд гуфт, ки ба шарҳи «Зичи ҷаҳиди Қӯрагонӣ» аввал олимони самарқандӣ,

хоссатан Али Қӯшӣ, пардохтаанд. Шарҳи баъди ба қалами Мирами Чалабӣ ва Хусайни Бирҷандӣ тааллуқ дорад. Соли 1449, баъди марги ҷоғиравӣ Улуғбек, олимони Самарқанд ба кишварҳои Шарқи Наздиқу Миёна ҳижрат мекунад. Онҳо бо худ дастовардҳои илмию мактаби Самарқанд ва нусхаҳои «Зичи Қӯрагонӣ» ва китобҳои зиёдеро мебаранд. Али Қӯшӣ соли 1473 дар Истанбул расадхона месозад. Ба ин тарик, «Зичи Қӯрагонӣ»-и Мирзо Улуғбек ба дигар кишварҳо интишор мешавад.

Соли 1424, баъди ба қор шурӯъ кардани расадхонаи Мирзо Улуғбек дар Самарқанд, аз олимони машуру аввал Чамшеди Қошӣ, сипас Қозизодаи Рӯмӣ дунёи фониор тарк менамояд. Биноан, Улуғбек Али Қӯшӣро дар бунёди расадхона ва мушоҳидаҳои астрономӣ масъул таъин мекунад. Ин аст, ки Али Қӯшӣ то соли 1449 ӯстоди худ ҷустуҷӯҳои илмӣ анҷом медиҳад. Баъди марги Улуғбек Али Қӯшӣ ба сафари ҳаҷ меравад, дар Табрез як муддат ба сар мебарад. Дар ин чо ҳокими маҳаллӣ Узун Ҳасан ӯро ба сарӣ ӯро дъват намуда, лутфу эҳтиромашро арзонӣ медорад. Султони усмонӣ Абулфотех Султон нис ба ӯ эҳтиром зоҳир намуда, пешниҳод мекунад, ки дар Истанбул зиндагӣ ихтиёро намояд. Али Қӯшӣ пешниҳодро қабул карда, аз Табрез бо 200 нафар хешу табораш ба Истанбул бармегардад.

Али Қӯшӣ аз бахори соли 1472 ба сифати сармударриси мадраси Бибӣ Со-

фия ба қор шурӯъ мекунад. Аллома 17 декабри соли 1474 дар Истанбул вафот мекунад. Ҷо дар мақбараи Абуайюби Ансорӣ ба хок месупорад.

Али Қӯшӣ дар байни олимони турк эҳтирому обрӯӣ баланд дорад. Ба ӯ чун ба як аллома арҷ мегузоянд. Мирам Чалабӣ набеари духтари Али Қӯшӣ ва набеари писари Қозизодаи Рӯмӣ мебошад. Ҷане падараш Қутбиддин — писари Қозизодаи Рӯмӣ бо духтари Али Қӯшӣ издивоҷ мекунад. Мирам Чалабӣ ба дунё меояд. Сулолаи чалабиён нис ба русди илму фарҳанги Туркия сахми назаррас гузоштаанд.

Мавлоно Али Қӯшӣ осори зиёде таълиф намудааст, ки аз онҳо беш аз 20 асараш то ба замони мо расидаанд. Дастнависи осори ӯ дар китобхонаҳои Биби София (Истанбул), донишгоҳи Кембриҷ, Оксфорд, Лейден, Деҳлӣ, Мумбаӣ, Техрон, Машҳад, Душанбе, Қазон, Санкт-Петербург, Берлин, Париж, Лондон, Рим ва Институти шарқшиносӣ Фарҳангистони улуми Ўзбекистон нигоҳдорӣ мешаванд. Дар байни ин асарҳо машурутаринашон «Рисола-ал-Муҳаммадия фи-л-ҳисоб» ва «Хитойнома» мебошад.

Бояд бигӯем, зиндагонӣ-нома ва осори бамеросгузаштаи Али Қӯшӣ, ки барои насли ҷавон аҳамияти калони тарбиявӣ дорад, муҳаққиқони худро интизор аст.

С. ШЕРМАТОВ,
номзади илмҳои иқтисод.

«Боғи модарон» бунёд гарди

Дар доираи чорабиниҳои умумии миллии «Мақони сабз» дар маҳаллаи Баҳодур Ялангӯши мавзеи Қарасуви шаҳри Самарқанд «Боғи модарон» ташкил шуд.

— Имрӯз дар тамоми маҳаллаҳои кишварамон масъими киштикорчи тирамоҳӣ оғоз шуд. — гуфт роҳбари Хидмати матбуоти Кумитаи оила ва занону духтарони ҷумҳурӣ Саодат Боймирзаева. — Пуштири чун, ки дар

тамоми ҷаҳон ҳолатҳои манфии вобаста ба тағйирёбии иқлим мушоҳида мешавад. Шиндонидани ниҳолҳо ба ҳифзи Модар-табиат хидмат мекунад. «Боғи модарон», ки сохта мешавад, албатта самарано худро медиҳад. Дар доираи чорабиниҳои заноми фаъоли маҳалла дар қитъаи чудошуда ниҳолҳо шиндонанд.

Зоҳир ҲАСАНЗОДА,
хабарнигори «Овози Тоҷик» дар вилоти Самарқанд.

Машъалони маориф

ОМУЌЗОРИ НАКУНОМ

Ба фаъолияти омузгори забон ва адабиёти тоҷики мактаби таҳсилоти умумии рақами 17-уми шаҳри Ангрени Рухшона Абдуқодирова қаблан аз тариқи саҳифаҳои рӯзномаи «Овози Тоҷик» андак обшной пайдо карда будам. Барои ҳамин дидору суҳбат бо ӯ маро ба ин мактаби вилоти Тошканд овард.

Дар саҳни ҳавли мактаб мудир Зебо Маҳкамова маро ба утқи худ раҳнамоӣ кард.

Холо дар ин мактаби ягонаи соф тоҷикии шаҳр қариб якуним ҳазор фарзандони мардум таҳсил мекунанд. Ба онҳо 83 нафар омузгори сабақ медиҳанд, ки 76 нафари онҳо дорои маълумоти олий мебошанд. Ба теъдоди боқимонда соҳибони маълумоти миёнаи махсус ва донишҷӯёне шомиланд, ки дар арафати гирифтани диплом ҳастанд.

Рухшона Абдуқодирова соли 1993 мактабро хатм кардааст. Баъди таҳсил дар Донишгоҳи давлатии Хучанд ба мактаби мазкур ба қор омад, ки падару модараш — Баҳриддин ва Бибинисо Муҳиддинова нис он чо қор мекарданд.

— Модарам аз забону адабиёт ва падарам аз физикаву меҳнат сабақ медиҳанд. Ман дар пайравӣ бо модарам фанҳои забон ва адабиёти тоҷикро интихоб кардам. Аз соли 1998 ба ин сӯ дар ҳамин мактаб қор мекунам ва ҳоло дар синфи VII-XI дарс мегирам, — гуфт дар оғози суҳбат Рухшона.

— **Меғунд, ки ба ин мактаб мудир тайин шудани Зебо Маҳкамова табаддулоти фарҳангӣ ба бор овард...**

— Ин воқеият аст. Ростӣ гап, Маҳкамова хислати ҷиддӣ дорад. Ҳарчанд он касро ба мақоми сардори садорати таълими томактаби ва мактаби шаҳри Ангрени пешбарӣ карданд, аммо аз мо наарафтанд. Зебо-апа хостанд, ки рейтингини ин мактабро дар байни мактабҳои шаҳру вилояттамон боло бардоранд. Ҳоло шухрати мактаби мо берун аз шаҳру вилоят нис маълум аст. Аз шароити оилавии муаллимон оғох ҳастанд ва дар зарурат ҳар яки моро дастгирӣ мекунанд, вале дар саҳтигирӣ нис ҳамто надоранд. Ҳамаи он, бе ҷуну чаро, ба нафӣ ҷамоа ва пешрави кори мактаб аст.

— **Нуфуз ва эътибору эҳтироми ҳар як муаллимо ба он вобаста мешуворанд, ки шогирдонаш дар бобати ҳимояи шухрати мактаб ва ҷамоаи омузгори он то чӣ андоза назаррас мебошад...**

— Оре, ҳадафӣ асосӣ ҳарчи бештар таъмин кардани ширкати шогирдонамон дар озмунҳо мебошад. Ҳамаи мо дар роҳи расидан ба ин аҳдоф талошҳои зиёд ба харҷ медиҳем. Хушбахтона, ҳоло як идда шогирдонамон аз роҳи гранти давлатӣ дар донишгоҳҳои гуногуни ҷумҳурӣ ва берун аз он таҳсил мекунанд.

— **Шумо муқарриз китобҳои дарсӣ нис будед...**

— Бале, дар ин самт бо Инспексияи давлатии назорати сифати таълими ҷумҳурӣ шартнома баста, ба

чанд китоби дарсӣ тақриз навиштам. Мақсад беҳбудӣ сифати китобҳои дарсӣ аст, ки аз рӯи он ба донишомӯзони мактаб сабақ дода мешавад. Ин китобҳои дарсӣ бояд аз ҳаво нуҷсонро орий бошанд. Агар матнҳои китобҳои дарсӣ ба талаби мавзӯи ҳамон дарс ва синну соли донишомӯзон ҷавобгӯ набояд, чунин китобҳо қобили истифода намебошанд. Бо муаллимаи тоифаи олий Фирӯза Маъруфова, ки дар ҳамин мактаб аз забон ва адабиёти тоҷик дарс меғунд, дар таълифу таҳияи тестҳо бо инспексияи давлатӣ ҳамкорӣ мекунам. Баъзан тарғиби тестҳо бар дӯшамон воғузурӣ мегадрад, ки барои мактаби таҳсилоти умумии тоҷикӣ ва имтиҳонҳои дохилшавӣ ба мактаби олий муқаррар шудааст.

— **Шуморо ҳайати доварони озмунҳо қаноатманд месозад?**

— На ҳамеша. Ба фикри ман дар шумори азъои ҳайати доварони озмуну олимпиадаҳои чи вилоти ва чи ҷумҳуриявӣ аксариятро омузгори дорони тоифаи олий мактабҳои таҳсилоти умумӣ бояд ташкил кунанд. Онҳо барои таъмини шаффеияти дастаҷамъона талош мекунанд ва намеғунанд, ки «воситачи»-ҳо ба натиҷагирӣ он мудохила намоянд.

— **Худи шумо бо иншои ғолибони ҷойҳои ифтихори олимпиадаҳои ҷумҳуриявӣ аз фанни забон ва адабиёти тоҷик ошно шудед?**

— Бале, аз рӯи мутолиаи иншоҳо ба чунин натиҷа расидам, ки танҳо яке аз иншоҳо қудрати ғолибиятро барои соҳибӣ худ таъмин карда метавонист.

— **Дар робита бо тестҳо, ки аз тарафи ашхоси дигар таҳияву таълиф шудааст, чи назар дода метавонед?**

— Чизи ягонае, ки бояд фаромӯш нагардад, талаба будани супорандагон тестҳо аст. Шогирдони мактабҳои назорати сифати таълими омузгори фаҳмиши илму фан ҳастанд ва

ба онҳо намешавад, ки мисли донишҷӯ ё магистрант муомиллаву муносибат кард. Манзурам, саволҳои тест дар ҳамин замина бояд таҳияву таълиф карда шаванд, то ки шогирдони мактабҳои баъди эълони натиҷаҳо дар назди фарзандони ақвоми дигар рӯҳафтада нагарданд. Зеро одат шудааст, ки барои ҷавоб ба суолҳои тести тоҷикӣ холҳои паст гузоста мешаванд ва ин чандон дуруст нест.

— **Ақсари муаллимон забон ва адабиёти тоҷик шиква мекунанд, ки ставкаи дарсҳо пойин рафтааст ва ин аз нигоҳи моддӣ онҳоро ҳаргиз қаноат намедеҳад.**

— Ин ба яке аз муаммоҳои сарпечидани ин давру замон таълиф ёфтааст. Барои синфи 6-11 мактабҳои тоҷикӣ дарси забони модарӣ ҳамагӣ яқсоати монда шудааст. Дар синфи 9-11 бошад, дарси адабиёт яқсоати муқаррар шудааст.

Магар ин аз рӯи адолат аст? Талаба наметавонад дар як соати ҳафта ин фанҳоро азхуд кунанд ва дониши қазовӣ пайдо кунанд. Оё муаллим дар ин гуна шароит метавонад шогирдонро худро ба озмунҳои олимпиадаҳои фанни тайёр кунанд? Дар масъалаи тақсими дарсҳо барои мактабҳои тоҷикӣ Вазорати таълими томактаби ва мактаби бодӣ таҷдиди назар намояд. Дар мактаби мо Шаҳло Бобоҷонова, Нозим Намозов, Фирӯза Маъруфова ва банда маҷбур ҳастем, ки бо вучуди камии маош бештар қор кунем ва сарамон дар назди маъмурияти мактаб ва падару модарон баланд бошад. Дар муддати понздаҳ соли охир шогирдони мо дар озмунҳои вилоти ҷойҳои ифтихориро ба даст оварданд. Ин муваффақияти натиҷаи меҳнати пурсамар мебошад.

Президенти мамлакат барои барқарорӣ омузгори эътибор ва боло бардоштани кадр манзалати омузгори қарор фармонҳои қолиб содир менамояд. Ҳоло ба ҳамаи ташкилотҳои

давлатӣ дастур дода шудааст, ки ғор омузгор ба қорҳои берунамактабӣ ҷалб карда нашавад. Қадришиносии омузгор баъзан аз мадди хотири роҳбарони идораҳо нис дур мондааст. Ҳар гуна қадришиносии омузгорро рӯҳбаланд мегадранад, ва шавқу рағбати ӯро нисбат ба касбу қор меафзояд.

— **Яке аз рунқҳои дигари қори маъмурияти мактаб ва ҷамоаи омузгори алоқии наздик бо падару модарон аст. Оё падару модарон чараёни дарсҳо омада мушоҳида мекунанд?**

— Мо аз падару модарони фаъол хеле хурсандем. Онҳо нисбатии қори таълиму тарбияи фарзандони худ бетафотув нестанд. Шоира Шамсиддинова, Умед Собиров, Замира Мавлоқуллова барин волидон ҳамеша бо мактаб дар робитаи наздик қарор доранд.

Ман дар хайратам, ки чаро ба муаллимон забони тоҷикӣ маблағи иловагӣ дода намешавад. Қор барои онҳо озмуни «Муаллими сол» ҷорӣ карда нашудааст?

Донишомӯзони мактаби рақами 17 ба репетиторҳо ниёз надоранд. Соли равон аз форигуттаҳсилони мактабтамон 33 нафар ба мактаби олий дохил шуданд. Ҳоло мо саъйу кӯшиш дорем, ки мактабтамон ба «Мактаби президентӣ» баробар шаванд ва ин миссияи барои ҳар як омузгори он дар радаи аввал қарор гирифтааст. Аммо таҳсил дар мактаби мо дар ду баст сурат мегирад. Барои мақдигузариҳои ҷой намерасад, бо вучуди ин аз чанд дақиқаи байни бастҳо фаровон истифода мебарем.

Сухбаторо Мирасрор АҲРОРОВ, мухбири «Овози Тоҷик».
Шаҳри Ангрени вилоти ТОШКАНД.

ТИРАМОҶИ ЗАРРИНИ ДИЁР

Чор фасли сол — зимистон, баҳор, тобистон ва тирамоҳ хусусиятҳои ба худ хос доранд.

Рӯзҳои фасли зимистон ҷӯтоҳ ва нимсард буда, табиат гӯё аз рӯйи менамояд, баъзе ҳайвонҳо тамоми фасл дар зери кӯрпаи барфӣ сафеда ба хоби ширин мераванд. Мувофиқи солшумори шарқин аз 21-уми март фасли баҳор оғоз ёфта, он вақт шабу рӯз баробар мешавад. Табиат аз хоби гарони зимистон бедор шуда, тамоми ҷонот ба ҳаракат мебарояд, ба ҳаёти нав омодагӣ мебинанд. Рӯзҳо охишта-охишта дароз шуда, аз моҳи июн рӯзҳои гармтарин, яъне фасли тобистон оғоз меёбад. Дар ин фасл табиат боз ҳам дилрабоатар мешавад, мавҷҳои шаҳбори диёри мо мепазанд.

Хусну таровати табииати тирамоҳи заррини Ўзбекистонро шоиру нависандагон ва мусаввирон моҳирона тавсифу тасвир намудаанд. Дар ин фасл барғҳои зарди дарахтон паи ҳам рехта, манзараи зебо ва мафтункунандаро ҳосил мекунанд. Таровати дилрабоии тирамоҳро бисёртар дар боғҳои истироҳатӣ, хиёбон ва кӯчаҳои сердароҳт мушоҳида кардан мумкин аст. Гули тоҷи хурус, нозуб ва дигар гулҳои тирамоҳӣ ҷилои тобиши нав пайдо мекунанд. Шамолӣ форум, садои шитир-шитири барғҳо ба кас ҳаловат ва оромӣ мебахшад.

Аммо фасли тирамоҳро ҳамчун фасли ҳазон, урён шудани дарахтон баъзан наменвисанданд.

Шоири тоҷик Лоик Шералӣ аз манзараи хузнангези фасли тирамоҳ илҳом гирифта, як дубайтии

(Лавҳа)

бисёр сермазмун гуфтааст:
*Ҳазонрезу ҳазонрезу ҳазонрез,
Чаро умри ҷавонӣ бигзаряд тез,
Чаро одам надонад қимати умр,
Чаро ночиз гардад аз паи чиз?*

Дарҳақиқат, ивазшавии фаслҳои сол аз гузашти умри инсонӣ дарақ медиҳанд. Чанд баҳор, чанд тобистон, чанд тирамоҳ ва чанд зимистон умр дидани инсон ва тамоми мавҷудоти зинда ба ҳисоб аст. Дарҳақиқат, дар ин айём дарахтон барғҳои кӯнаи худро мерезанд. Оби дарёву рӯдҳо шаффоф мешаванд, тамоми ҷонот барои зимистонгузаронӣ ризку рӯзӣ чамъ карда, омодагӣ мебинанд.

Майдонҳои пахтаи диёр осмони пури ситораро мемонанд, хӯшаҳои заррини гандуму шолӣ ба замин гӯё ба хотири арзи сипос сар ҳам мекунанд. Оё ин манзараҳои фасли поиз дилкаш дилрабо нестанд? Рӯзҳои боронии тирамоҳи деҳаамро ба ёд меорам. Тамашони шаррос рехтани борон аз паси тиреза касро ба ҳаёлиҳои ширин мебарад. Қатраҳои борон дар қафи барғҳои ҳазон мисли дур меурашанд.

Тирамоҳи кишвари мо дастархони пурнеъматеро менамояд, ки пур аз мева мебошад. Ин мева аз мевачоти дигар кишварҳо фарқи қуллӣ дорад. Хориҷини ошиқӣ харбуза, тарбуз, ангур, анҷир, себ ва ноқҳои гулсӯзи тирамоҳи заррини кишвари моанд.

— Фасли тирамоҳ, рангҳои гуногуни дилрабои онро дӯст медорам. Дар ин фасл натиҷаи меҳна-



ти яқсолаи бо арақи қабин ҳосилшударо мегирам. Фоидаи меҳнаттамонро дида, аз он меболем, ки дар диёри зебову обод, замини ҳосилхез ҳаёт ба сар мебарем. Имрӯзҳо дар ширкати мон қор дар авҷ аст. Ба ғайр аз ноку себ, шафтолу анор, хурмои бийҳ ангурҳои гуногуннаваро чамъоварӣ намуда, ўҳдадорӣ барзиёд иҷро кардем. Ҳосили боқимондари ба бозор мебарорем ва дар пурфайз гардондани дасторхони мардум ҳиссаи худро меғузорем,— меғунд Ҷигулӣ Эшматова аз деҳаи Заркенти ноҳияи Паркент.

Манзараҳои нотакрори тирамоҳи заррини кишвар сарчашмаи илҳомии шоиру мусаввирони моиқалам мебошад. Шоир зебоиҳои ин фасли дилрабооро чунин васф

намудааст:
*Аз дарахтон барғҳо афтадаанд,
Чун гилеми рангае рӯйи замин,
Аз насими рӯсорони баланд,
Бар машомам мерасад
бӯйи замин.
Мефшонанд боди сарде
хар замон,
Себи сурхи ҳамчу рӯйи
духтарон,
Менамоям аз даруни барғҳо,
Чормағзе чустуҷу чун бачагон.
Сӯйи ман чашмак занад
ангури лаъл,
Гӯйё гӯяд: дахон ширин намо,
Нозуб меназад аз ҳар гӯшае,
Ғайри ин гул нест зеби
тирамоҳ...*

Саодат БЕКНАЗАРОВА,
хабарнигори «Овози Тоҷик».

Робитаи илмӣ

ПАЖҶҶИШЕ ГУСТАРДА ДОИР БА МУҶИТИ АДАБИИ ҶАҶОНИЁН

Ба қарибӣ дар Шӯроӣ диссертасионӣ Институти забон ва адабиёти ба номи Рӯдакии Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, унвонҷӯӣ шӯъбаи таърихи адабиёт Чамшед Чумъақулов рисолаи номзадӣро аз рӯйи ихтисоси адабиёти тоҷик, дар мавзӯи «Мунҷики Тирмизӣ ва муҳити адабии Ҷағониён дар асри X ва ибтидои асри XI» бомуваффақият дифоъ намуд.

Бояд гуфт, ки Чамшед Чумъақулов дастпарвари шӯъбаи забон ва адабиёти тоҷики факултаи филологияи рус ва тоҷики Донишгоҳи давлатии Тирмизӣ буда, феълан дар ҳамин борғҳои илмӣ омузгори фанни адабиёти тоҷик аст.

Мо олимони ҷағонро бо ин дастоварди илмӣ самимиона табрик гуфта, умед дорем, ки дар оянда нис миёни донишмандони институти ва ДДТ ҳамкорӣҳои судманд сурат мегиранд.

Ҳарчанд бобати мавҷудияти маркази адабии Ҷағониён зимини таҷдқиқи мавзӯҳои дигари адабиётшиносону муаррихоне чун Аҳмад Абдуллоев Намоз Хотамов ва донишмандони Эрон Забехуллоҳ Сафаву Дабирӣ Сиеқӣ, шарқшиносони маъруфи шурвай Бартолдурт Бертелс ва Брагинс-

кий маълумот додаанд, ба таври илмӣ муайян намудани ҷойгоҳи ин муҳити адаби дар раванди умумии инкишофи адабиёти форсии тоҷикии асрҳои X-XI ба таври қомеъанҷом нопазирфтааст.

Бинобар ин аз ҷониби муаллифи рисола таҷдқиқ шудаани мавзӯи мазкур тасодуфӣ набуда, балки амри муҳим ва саривақтӣ мебошад.

Соли 2002 олимони Б.Қодиров ва Б. Муртағияев таълиф намудаанд. Соли 2016 бо ташаббуси Р. Абдуллоев ашӯри парокандаи Мунҷик дар Ўзбекистон бо сарсухан ва тавзеҳот мураттаб ва ҷоп шуд. Дар бораи Дақиқии Балхи, ки нис аз симоҳои барҷаста ва омӯхтани ҳавзаи адабии Ҷағониён ба шумор меояд, таҷдқиқоти фарогирӣ илмӣ ба аҷном расидааст. Ин паҷӯжишҳо заминаи боэътиmode барои омӯзиши амиқии ин ҳавзаи адаби гардидаанд. Аммо воқеият ин аст, ки муаллифон сарчашмаҳои мутамади марбут ба ин мавзӯро дар даст надоштаанд. Бинобар ин зарурати дар асоси факту далелҳои наву тозаии илмӣ омӯхтани он ба миён омада буд.

Бояд тазаккур дод, ки муаллифи рисола дар асоси чунин таҷдқиқоти то ин замон баанҷомрасида нақши муҳи-

ти адабии Ҷағониёни асрҳои X-XI-ро дар раванди умумии инкишофи адабиёти даврии мазкур муайян намудааст, ки сазовори таъкид ва тавсиф мебошад. Унвонҷӯӣ, аз назари мо, хусусан, дар тасвири баёни муътамади зиндагонӣ-маи чеҳраҳои барҷастаи муҳити адабии Ҷағониён, ба монанди Дақиқӣ, Фарруҳӣ, Лабибӣ, Бадеъи Балхи, Тоҳирӣ ибни Фазли Ҷағонӣ ва Мунҷики Тирмизӣ муваффақ шудааст. Ҷане дар пояи мероси андаки аз шоирони мазкур боқимонда хусусиятҳои асосии чараёни инкишофи адабиётро дар муҳити адабии Ҷағониён то ҷое ба субут расонидааст.

Бори аввал дар боби зиндагонӣ ва мероси адабии яқе аз шоирони муҳими ҳавзаи адабии Ҷағониён — Мунҷики Тирмизӣ, хусусиятҳои асосӣ ва вилоти сабқи эҷодӣ, қанбаҳои хунарӣ, мазмуну муҳтавои ашӯри бокимонда ва нақши ӯ дар инкишофи адабиёти замонаш таҷдқиқоти нисбатан мукамал сурат гирифтааст.

Анзурат МАЛИКОВА,
номзади илмҳои филологӣ,
қорменти пешбари Институти забон ва адабиёти ба номи Рӯдакии АМИТ.

Овози тоҷик
МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тоҷик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир
Шерпӯлод ВАКИЛОВ
Рӯзнома ҳафтае ду маротиба:
рӯзҳои чоршанбе ва шанбе ҷоп
мешавад.
Рӯзнома дар компютерхонаи идора
ҳарфчинӣ ва саҳифабандӣ гарди.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи ҷопи ду интервали
ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома
ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегадранад.

Рӯзнома 25 июни соли 2008 дар Оҷонсони матбуот ва ахбороти
Ўзбекистон таҳти рақами 0003 ба рӯйхати гирифта шудааст.

Индекси нашр — 170. Фармоиши 2 Г-1025.
Адади нашр 4558. Ҳаҷм 2 ҷузъи ҷопӣ.
Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

ISSN 2010-7757

1 2 3 4 5 6

Мухаррири
навбатдор:
Г. Кабирова.
Саҳифабанд-дизайнер:
Х. Тўхтаева.
Мувофиқи ҷадвал —
21.30
Ба ҷоп супурда шуд —
21.00

Нишонии мо:
100000 ш. Тошканд,
кўчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ: 233 - 82 - 83;
Котибот 233 - 83 - 35. Факс: 233-57-30.
сайт http://ovozitojik.uz/, e-mail:
ovozitoj@mail.uz, ovoz@list.ru
Индекси обуна 170.
Матбааи табунашри Ширкати саҳомии «Шарқ».
Нишонии қорхона: кўчаи Буюк Турон, ҳанҷи 41.